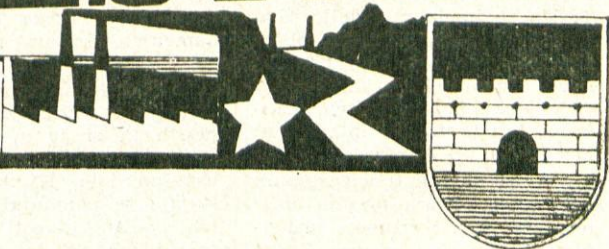


TRŽIŠKI VESTNIK

LETO IV.

Tržič, 20. aprila 1955

Št. 8-9



Naj živi 1. maj - delavski praznik

Dan, ko slavimo delo, je velik praznik. V najlepši letni čas je postavljen — v kipečo pomlad. Nehote se človeku vsili prijetna primera. Spomladi, ko v prirodi vse zaživi, praznujemo praznik dela, iz katerega kipi bogastvo človeka, bogastvo snovnih in duhovnih vrednot.

Letošnji prvi maj pa je še pomembnejši praznik, ker ga slavimo 10. leto v svobodni Titovi Jugoslaviji. Še več! Praznujemo in slavimo veliko delo, ki smo ga opravili v teh letih, obnovili in zgradili nešteto novih sredstev za proizvodnjo, promet in transport, odprli in zgradili nove šole, domove, gledališča in druge kulturne ustanove, kjer raste novi rod gospodarjev — upravljalcev proizvodnje in vsega našega družbenega bogastva.

Veliki možje so že davno spoznali visoko vrednost dela. Človekova misel je okorna in toga, srce je hladno in sebično, če so roke za delo nespretné, če niso prodirle v bogastvo večšine preoblikovati snovne predmete narave v ljudem koristne stvari. Delo torej ni samo izvor

snovnega bogastva, ampak je prvi pogoj za razmah duhovnega bogastva človeškega rodu. Zato vsi delovni ljudje s tako neizmernim spoštovanjem in z vso toplino svojih src slavimo ta veliki dan — dan dela.

Nekdaj, to še ni tako daleč, seveda tudi pri nas ni bilo dovoljeno slaviti ta dan. Praznovati dan dela je bilo prepovedano in kdor se je predrznil tako grešiti, je kmalu spoznal vso surovo silo tistih, ki niso želeli, da bi se delavski rod zavedel vseh vrednot dela.

Toda nobeno nasilje ni moglo ustaviti misli, da ne bi vse bolj spoznala, da je človekovo delo edini izvor vsega družbenega bogastva. Ob tem spoznanju je zraslo še drugo, za delavski rod in človeštvo neprecenljivo spoznanje, da z delom in njegovimi plodovi najbolj koristno ravnajo tisti, ki delajo. Iz tega spoznanja je vzniknil odpor proti vsem, ki skušajo živeti na račun dela drugih. Ta odpor je vodil delavce nekdanj do tega, da so ustavljali delo in zahtevali pravičnejši del od svojega truda, dokler končno v

njih ni dozorelo spoznanje in zahteva po tem, da delavci sami gospodarijo. Ta zahteva poganja v klasje le pri nas. Z njo dozoreva novo spoznanje, da je sedaj ves napredek odvisen le od tega, koliko bogastva nam bodo dale naše lastne roke. Zato je vsa naša pozornost osredotočena na večšino našega dela. Ob njej rastejo nova moralna in človeška spoznanja. Delo nam postaja res najpoglavnejše opravilo, s katerim si ustvarjamo srečnejše življenje.

Gospodarstvo ni več v rokah posameznikov, temveč ga upravlja delavski rod sam. Delavska srca so tenkočutno prisluhnila

utripom dela, misel je začela vrednotiti večšino in vrednost dela vsakega posameznika in kolektivov. Vešče roke in zvesto delavsko srce, ki utripa z vsemi gibi delavskih rok, in misel, ki nenehno opozarja roke na njih lastne izkušnje, to je plod tega snovanja in napredka. Medsebojno prijateljstvo, zaupanje in ljubezen, zvestoba in plemenitost delavskega rodu koreninijo v teh spoznanjih. Iz teh pa rastemo ljudje našega časa. Delo oblikuje našo podobo. Zato je praznik dela za nas dvojni praznik. Z njim slavimo roke, ki ustvarjajo snovne in duhovne vrednote, slavimo pa tudi porajanje svobodnega delavskega rodu.

Naj živi praznik dela!

Delovnemu ljudstvu tržiške občine iskreno čestitata ob prazniku dela k njegovim dosedanjim uspehom

Uredništvo in uprava „Tržiškega vestnika“

Spored prireditev v počastitev 10. obletnice osvoboditve

od 22. aprila do 15. maja

- 22.—29. aprila: Prvenstveno tekmovalje Strelske družine v Tržiču.
24. aprila: Pohod tabornikov pod Storžič.
24. aprila: Mednarodne smučarske tekme na Zelenici.
- 24., 25., 26. aprila ob 20. uri v Cankarjevem domu opereta J. Gregorca »Melodije srca«. Igrajo člani DPD »Svoboda« v Tržiču.
27. aprila ob 20. uri: Proslava ustanovitve OF v dvorani »Svobode«. Solistični vokalni koncert izvajajo člani DPD »Svoboda« v Tržiču.
28. aprila ob 15. uri: plezalne in reševalne vaje na Dolžanovi skali. Izvajajo člani Planinskega društva v Tržiču.
29. aprila ob 19. uri: šahovski brzoturnir v dvorani »Svobode«. Organizira šahovska sekcija DPD »Svoboda« Tržič.
30. aprila ob 19. uri: javno zborovanje na Trgu svobode v počastitev 1. maja. Koncert godbe na pihala.
1. maja ob 5. uri: budnica,
ob 7. uri: zbor za pohod v naravo (pod Storžič, na Kukovnico itd.). Zborna mesto je pred lokalom Turističnega društva. Vodnike za razne smeri organizira Planinsko društvo. Odkritje spominske plošče na mestu prvega sestanka borcev - komunistov pod Kukovnico.
2. maja: strelsko tekmovalje SD Goriče, Sv. Ana, Puterhof, Tržič.
8. maja ob 10. uri: žalna komemoracija pri spomeniku žrtvam pod Ljubeljem,
ob 19. uri: taborniški večer. Organizirajo taborniki. Koncert godbe na pihala DPD »Svoboda« v Tržiču.
14. maja ob 20. uri v Cankarjevem domu slavnostna akademija v počastitev 10. obletnice osvoboditve.

S 26. seje LOMO Tržič

LOMO Tržič je imel 8. aprila svojo 26. redno sejo, na kateri je predvsem obravnaval predlog družbenega plana okraja Kranj za leto 1955 in pa nekatera tekoča gospodarska vprašanja. Z ozirom na predlog družbenega plana okraja Kranj so bili sprejeti nekateri sklepi, zlasti na naj bi LOMO Tržič participiral na večjih sredstvih gozdnega sklada kot do sedaj, kajti sklad se prav na teritoriju tržiške občine največ ustvarja. V tem smislu bodo odborniki okrajnega zbora in zborov proizvajalcev intervenirali na prihodnjem zasedanju obeh zborov OLO Kranj.

V nadaljevanju je LOMO Tržič sprejel več gospodarskih ukrepov in to:

S 1. aprilom je bila ukinjena prisilna uprava v podjetju »Pekarija«, s 15. aprilom razrešen dosedanj upravnik prisilne uprave Peter Snedec in imenovan za novega upravnika Marjan Tičar iz Kranja.

Dalje je LOMO dovolil podjetju Zvezda iz Kranja, da v Tržiču odpre svojo poslovalnico.

Sprejet je bil tudi Odlok o najvišjih tarifah za dimnikarske storitve na področju tržiške občine.

LOMO Tržič je imenoval za novega direktorja Mestnega gradbenega podjetja Stanka Bizjaka, dosedanjega tehničnega

glavodjo v istem podjetju. Prejšnjega direktorja Franca Varška pa je razrešil, ker bo prevzel novo funkcijo na LOMO.

Sklenjeno je bilo tudi, naj se uprava stanovanjske skupnosti v Tržiču registrira in ustanovi kot samostojen finančni zavod.

Odklonjen pa je bil predlog Sveta za zdravstvo in soc, politiko, da naj bi postal Dom oskrbovancev zavod s samostojnim finansiranjem. Dom bo še nadalje proračunska ustanova.

Sprejet je bil sklep, naj se Odlok OLO o sprostitev in olajšavah samoplačnikov za zdravstvene storitve uporablja tudi pri LOMO.

Komisija za razpis delovnih mest pri LOMO bo razpisala delovno mesto ravnatelja Tržiškega muzeja, ki ga je LOMO ustanovil.

V zvezi s škodo v gozdovih, ki jo povzroča jelenjad, je bil sprejet sklep, da tajništvo sveta za gospodarstvo o tem obvesti upravo lovišč LRS, da pokrene vse potrebno, da se škoda v gozdovih omeji.

Na predlog mandatno-imunitetne komisije pri LOMO se razreši odborniške dolžnosti tovariš Stéfan Ambrožič, ki je postal občinski nameščeneec. V 6. volilni enoti pa naj se izvede nadomestne volitve. Te volitve naj bi bile predvidoma 22. maja t. l.

Obračun dela ZVVI

Osnovna organizacija Zveze vojaških vojnih invalidov v Trzinu je imela v nedeljo, dne 7. marca svoj 9. redni občni zbor. Prisotnih je bilo 128 članov organizacije, kar znaša 63% celokupnega članstva. Slabše so bili zastopani mlajši člani invalidi in članice vdove.

Navzoči so bili tudi zastopnik Ljudskega odbora mestne občine Trzin tov. Sparovec, zastopnik občinskega odbora Zveze borcev tov. Zupan, zastopnik občinskega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva tovariš Hrovatič in zastopnik mestnega odbora Rdečega križa tov. Inkret.

Iz poročila predsednika Veselja je bilo razvidno, da je bila organizacija med letom zelo aktivna in je dosegla več pomembnih uspehov. Imeli so redne seje, pobrali članarino in imajo 119 naročnikov na Invalidski vestnik. Organizacija šteje 273 članov in ima 134 partizanskih sirot do 17. leta starosti in 31 partizanskih sirot nad 17. let starosti. Osnovna organizacija v Trzinu tesno sodeluje z ljudskim odborom mestne občine, z Zvezo borcev, s komitejem Zveze komunistov Jugoslavije, s Socialistično zvezo delovnega ljudstva, kakor tudi z drugimi gospodarskimi, političnimi ter kulturnimi društvi. Posvetili so v glavnem največ skrbi vzgoji in šolanju otrok padlih borcev, katerih uspehi v šolanju so dobri, ter jih poslali skupno z Zvezo borcev na letovanje v Slovenijo in na morje. Spomnili so se jih tudi ob priliki Novoletne jelke in obdarili so 113 otrok s praktičnimi darili v skupni vrednosti 180.000 din. Pri vsem tem seveda niso pozabili na reševanje problemov svojih članov. Odbor, kakor tudi članstvo so se v večjem številu udeležili vseh proslav in političnih manifestacij. Skrb za sirote padlih borcev se ni samo povečala, temveč je postala področje trajnega in resnega dela. Drugo pozitivno dejstvo je, da nimajo nobenih nerešenih vprašanj, kar se tiče invalidskega svojstva, dodatka in drugih vprašanj osebnih in družinskih invalidov.

Skrbeli so, da so člani dosegli svoje zakonite pravice ter priskrbeli v 6 slučajih članom zaposlitev in najbolj potrebnim nudili tudi materialno in finančno pomoč.

Z raznimi prireditvami in akcijami so si priskrbeli znatna lastna finančna sredstva. Vodi jo pregled nad 165 sirotami padlih borcev, za katere vsestransko skrbijo. Skrbijo tudi za materialno stanje svojega članstva, udeležili so se raznih proslav, odkritij spomenikov, komemoracij padlih borcev in žrtev fašizma ter ob vsaki priliki počastili spomenike in grobove z vencji. Uspešno so sodelovali tudi pri akciji za poplavljenice v Celju.

Tesna povezava z občinskim ljudskim odborom in z drugimi političnimi organizacijami je eden od vzrokov njihovega uspešnega dela. Udeležili so se tudi proslave »Stajerska v borbi« na Ostrožnem. V času invalidskega tedna od 30. maja do 5. junija 1954 je priredila osnovna organizacija v Trzinu tek-

movanje kegljačev, nogometašev in ljudsko rajanje. Čisti dobiček od vsega tega je bil namenjen sirotam padlih borcev.

Po številu članstva je organizacija v Trzinu ena najmočnejših in si je s svojo pridnostjo pridobila vse pogoje za uspešno delo. Kljub temu obstajajo še pomanjkljivosti. Ena teh pomanjkljivosti je, da nismo ustanovili še rododborov, ki so z ozirom na to, da članstvo ne živi samo v centru naše občine, ampak pretežno v okoljskih vaseh, pri nas zelo potrebni.

Na koncu svojega poročila se je tovariš predsednik še enkrat zahvalil v imenu osnovne organizacije ZVVI za vso pomoč in podporo, ki so nam jo ob vsaki priliki in potrebi nudili. Ljudskemu odboru mestne občine Trzin, organizacijam Zveze borcev, Zvezi komunistov, Socialistični zvezi delovnega ljudstva in tudi vodstvu Bombažne predilnice in tkalnice, ter jih prosil za nadaljnjo naklonjenost in pomoč.

Zastopnik Ljudskega odbora mestne občine Trzin, direktor Tovarne kos in srpov, tovariš Sparovec je spregovoril zbranim članstvu o nalogah in važnosti organizacije in pripomnil, da se naša ljudska oblast zelo zanima za naše delo in skrbi za naše dobro. Ugotovil je, da je naša osnovna organizacija napravila precejšen korak naprej v prid vsemu članstvu, posebno pa našim sirotam. Poudaril je, da je potrebna še večja povezava med ljudskim odborom mestne občine in drugimi organizacijami. Pripomnil je, da je za pomoč članstvu treba imeti dober odbor, zanesljiv in politično zgrajen, ki bo resnično skrbel za vse težave in probleme. Izrekel je začudenje, da je diskusija in razprava po poročilih/mrtva ter pokazal na občni zbor Zveze borcev, kjer je bila diskusija precej živahna. Podprl je predlog tov. Veselja, naj se ustanovijo podobori v vaseh, ki bodo omogočali boljše stike med članstvom in lažje reševanje vseh problemov. Poudaril je, da bodo štipendije sirotam padlih borcev kontrolirane, ker so primeri, da štipendisti nimajo veselja ali se nočejo učiti ter da v takih slučajih ne more oblast nuditi zaščite. Proglasil je, da bomo podpirali le tiste sirote, ki res skrbijo za svoj uspeh v šolah in imajo dobre uspehe.

Zastopnik Zveze borcev tov. Milan Zupan je pozdravil naš občni zbor in pripomnil, da sta povezava in stik z vsemi organizacijami neobhodno potrebna. Opozoril je, da mora organizacija strogo zasledovati učne uspehe sirot v šolah kakor tudi v tovarnah pri vajencih. Predlagal je, da dotičnim, ki imajo dobre uspehe, organizacija nudi večjo pomoč, da ne bo ovir pri učenju zaradi materialnih potreb. Predlagal je tudi naj tiste invalide, ki so bolni, organizacija pošilja na klimatska in topla zdravljenja.

Tov. Inkret, zastopnik mestnega odbora Rdečega križa, je pozdravil naš občni zbor ter želel organizaciji veliko uspeha pri bodočem delu.

Tov. Mihael Karo, ki je predsedoval delovnemu odboru, je med drugim izrazil predsedniku tov. Veselju vse priznanje za dosedanje uspehe ter pozval novoizvoljeni odbor, naj še bolje izvršuje bodoče naloge.

V upravni odbor so bili z majhnimi izjemami izvoljeni

dosedanji odborniki s predsednikom tov. Veseljem na čelu.

Po končanem občnem zboru je odbor pripravil za vse člane majhno zakusko in malo pijače, kjer se je v tovariškem pomenku razvila diskusija ob zvokih partizanskih pesmi, ki jih je zaigral na harmoniko tovariš Tone Miheli.

Kje je pamet?

Nikomur ne pride na misel, da bi govoril o svojih zobeh, če so zdravi. Ko nas pa zob boli, takoj potožimo svoje bolečine vsakomur, ki nas le hoče poslušati.

Ob sigurnem, trdnem miru nihče ni govoril o njem, ker je bil pač mir. Sedaj se pa stalno govori in piše o njem, risarji rišejo karikature golobčka z oljkovo vejico, boga Marsa, ki stoji na preži itd. In pa: Konference, konference! Preperela suknja, ki jo na enem mestu zakrpaš, pa se na drugem pojavi nova luknja. — Kaj je narobe?

Svet je vznemirjen. Nekje se kujejo načrti, agresivni, strašni.

In vendar je človek — homo sapiens, »krona stvarstva«. »kralj nad življenjem in smrt-

tjo vsega, kar živi na zemlji«. Prilatil si je vso oblast, suvereno vlada nad živo in mrtvo naravo. Prodl je v njene najstrašnejše tajne. In ustvarja, Kaj?

Najstrašnejše morilno orožje. Groza se priplazi v srca narodov, prestopa meje držav, vznemirja majhne in velike, revne in bogate, učene in nevedne.

Kako to, da je človeštvo zašlo v začarani krog, iz katerega ne najde izhoda? Ali bosta sebičnost in pohlep res nadvladovala? Zakaj ne prislunke resnim svarilom tistih učenjakov, ki so spoznali, kam drvimo? Je človeška pamet res že podlegla instinktom uničevanja in razdejanja do najstrašnejših možnosti?

Smo res že tako daleč, da ni več poti do sožitja?

Novosti v poštnem poslovanju

Z veljavnostjo od 1. aprila 1955 dalje je izdal Izvršni svet odločbo o spremembah in dopolnitvah poštne, telegrafske in telefonske tarife. Iz te spremembe posnemamo važnejša določila.

Znižana je poštšina za prenos pošiljk težjih od 500 g. Uvedena je dopisnica za krajevni promet s poštino 5 din in tiskovine za krajevni promet z najnižjo pristojbino 2 din.

Z uvedbo tiskovin v krajevnem prometu je ustrezno predvsem društvom in organizacijam, saj bodo tako poštinoši za malenkostno poštino 2 din raznesli vabila za sestanke in podobno.

Poštšina za pakete je občutno znižana, in ni več enotna. Doslej je bila določena izključno po teži paketa, ne glede na oddaljenost od sprejemne do naslovne pošte. Spremenjena poštšina po conah pa upošteva oddaljenost kraja in je zato poštšina za bližnje kraje občutno nižja.

Se nižja pa je poštšina za pakete s svežim sadjem in zelenjavo. Naj navedemo primer: za paket, težak 20 kg z vrednostjo do 1000 din iz ali za Slovenijo in še del Hrvatske, znaša poštšina 150 din.

Te ugodnosti bi se naši koristniki lahko posluževali v večjem obsegu, ne sicer s pošiljanjem, ker je Trzin glede na sadje in zelenjavo pasiven kraj pač pa s prejemanjem teh paketov od svojih sorodnikov in znancev.

Po pogodbi, ki jo je sklenilo podjetje za PTT promet z uravno časopisa »Slovenski poročevalec«, sprejemajo in posredujejo pošte reklame in male oglase, objave, osmrtnice ter zahvale za ta list. Koristniki lahko uredijo na pošti vse potrebno v zvezi s tem in tudi plačajo. Pristojbine so iste, ka-

kor neposredno pri upravi časopisa. Le če so osmrtnice in ostale objave vezane na pogoj, da morajo biti objavljene že naslednjega dne, mora naročnik plačati še pristojbino za brzojavko po številu besed, ker je zaradi takojšnje objave potrebno brzojavno sporočilo.

Spremenjena je tudi telefonska tarifa, ki pa je z ozirom na visoke stroške vzdrževanja telefonskih naprav in visoke cene potrebnega materiala zvišana.

V pogledu naročnine so posamezni telefoni razdeljeni v 3 skupine:

I. Stanovanja in družbene organizacije. Ti plačajo naročnino 200 din in mesečni pošilni znesek din 300, ne glede na število opravljenih pogovorov. To jim daje pravico opraviti 60 telefonskih pogovorov. Vsak nadaljnji pogovor pa se zaračuna po 10 din.

II. Ustanove. Mesečna naročnina znaša 400 din. Vsak pogovor se zaračuna 10 din.

III. Gospodarske in zadružne organizacije, obrtna podjetja in svobodni poklici. Ti plačajo mesečno 600 din. Vsak pogovor znaša 10 din.

Enota krajevnega pogovora, opravljenega z naročniškega telefona ali pošte znaša 10 din.

Dne 15. t. m. so bili vsi telefonski naročniki Trzina priključeni na novo avtomatsko telefonsko centralo. S tem je začel veljati troštevni sistem telefonskih števil; to je tistih, ki so navedene v telefonskem imeniku v oklepaju. Sprememba je samo pri telefonskem naročniku v Tovarni lesenih žebčev, obrat III. Retuje, ki ima vpisano številko 607, pravilna pa je 3-80.

Medkrajevno kličemo s številko 9 in ne več 0. Na primer: karakteristična štev. za Kranj je 9-41 in ne več 0-41.

Andrej Tišler:

Na Koroško

Ni še preteklo leto dni, ko sem med vožnjo z vlakom iz Skofje Loke do Kranja poslušal pogovor neke skupine mladih fantov in deklet o izletu na Koroško. Najgovornejšega sem vprašal, kod so se vozili. Pa mi je začel naštevati: čez Podkoren na Fūrnitz, skozi Mallestig, Rosseg itd., nazaj pa skozi Eisenkappel in Vellach na Jezersko in v Kranj. Ker se mi je zdel izobražen, sem ga začuden vprašal, zakaj ne navaja slovenskih krajevnih imen. Na to mi je kratko odgovoril, da jih ne zna. Ve samo za Beljak, Celovec, Veikovec in Borovlje. Zamisljen sem v Kranju izstopil.

Navedeni primer ni osamljen. Marsikateri naši izletniki ne vedo povedati dosti več slovenskih krajevnih imen južne Koroške, kjer se bivajo Slovenci.

Zlasti našo mladino vse premalo seznanjamo s Koroško. Mislimo, da je dovolj če naša oblast, zlasti naš inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani naredi, kar se da napraviti za Koroške Slovence. Pri tem bi morali vsi sodelovati in se zanimati za politične, gospodarske in kulturne razmere, zlasti pa še za šolsko vprašanje Koroških Slovencev. Vedeti moramo, da so kljub dobrim odnosom med našo državo in sosednjo Avstrijo, posebno z njenimi demokratičnimi silami, ki imajo na Koroškem oblast v rokah še vedno na delu temne sile, prebujajoči se nacisti itd., ki rovarijo proti dvojezičnim šolam na slovenskem Koroškem. Naša mladina bi morala poznati našo narodno mejo n. pr. pred sto leti in danes, vzroke, zakaj je danes na Koroškem manj Slovencev, kot nekdaj. Vedeti moramo za vse zgodovinske dogodke, tako v letu 1918, za boje, plebiscit leta 1920, dobo nacizma in narodno osvobodilne boje v letih 1941 do 1945, ko so se mnogi koroški Slovenci ramo ob ramo borili z našimi partizani, ko nam je šlo za biti ali ne biti.

Zato se ob 10 obletnici osvoboditve spomnimo naših narodno najbolj ogroženih bratov, Koroških Slovencev. V duhu bomo prepotovali južno Koroško z namenom deželo bolje spoznati, se naučiti lepih slovenskih krajevnih imen, ker smatramo, da ta pokrajina še vedno spada k celokupnemu slovenskemu ozemlju, ne da bi s tem motili dobre odnose med našo državo in Avstrijo.

Kje se na Koroškem neha slovensko in začenja nemško ozemlje, je težko natančno začrtati. Pokrajina severno od Celovca je danes že skoro docela ponemčena. Južno od Celovca, Beljaka in Velikoveca pa so Slovenci bolj strjeni v kmečkih predelih, dočim je naša narodna manjšina bolj ogrožena v tistih krajih, kjer se razvijajo industrija, letovišča itd. Da je bila pred davnimi stoletji tudi severna, danes že nemška Koroška naseljena po Slovincih, pričajo mnoga slovensko zveneca krajevna imena n. pr. Dolbach (Dole), Sagritz (Zagrica), Kolbnitz (Kolbnica), Mallnitz (Malenice), Puscharnitz

(Požarnice), Ober Vellach (Zg. Bela) itd. Zaradi naseljevanja Nemcev se je tekom stoletij narodna meja Slovencev začela pomikati od severa proti jugu. V dobi nacizma je bil naš narod na Koroškem najhuje prizadet. Hoteli so kar čez noč likvidirati koroško vprašanje s preseljevanjem, streljanjem in umiranjem Korošcev v koncentracijskih taboriščih. Zato se mi danes skupno s Slovenci onstran meje veselimo zmage nad nacizmom.

Preden prevozimo državno mejo na Ljubelju, zapojemo o no staro pesem:

Kranjska dežela, najlepša dežela,
ti domovina najdražja si mi!
Dokler sem v tebi, je duša vesela,
ko te zapuščam, oko se solzi.

Tudi Koroška je lepa. Veselo, gostoljubno prebivalstvo, naravnost krasote itd. Po dolgih in zlozlih serpentinah privozimo mimo razvalin prvotne cerkvice Sv. Lenarta in se ustavimo za kratek oddih v gostilni pri Ridovcu. Vas se imenuje Ljubelj, občina po Slovenji Plajberk, ki torej meji na našo tržiško občino. Staro ime je tudi v Brodeh. Odrasli ljudje nas pozdravijo: Dober den!, otroci, šolarji pa z Guten Tag. Če pa vprašamo posamezne šolarčke, kako doma govorijo, pa nam radi povedo, da z atejem in mamo po »slovenje marnvajo«. Pač tipične koroške razmere!

V Sp. Brodeh ob Ljubeljski cesti stoji stara, vsem izletnikom, ki potujejo čez Ljubelj, znana gostilna »pri Deutschpeteru«, to je pri Nemškem Petru. Ko je cesar Karel VI. nekoč za časa svojega vladanja (1711—1740) potoval s svojim spremstvom iz Celovca proti Ljubljani, se je na večer ustavil v naselju Ljubelj. Hotel je spoznati ljudi in se spustil s kmeti v pogovor. Ker nihče ni znal nemško, so iz spodnjega dela vasi poklicali Petra Čavko, ki se je potem razgovarjal nemško s cesarjem ter mu opisal težnje prebivalstva. Cesar ga je nagovarjal z »Deutschpeter« in tako je prišla Čavkova hiša do priimka, ki je ohranjen še danes, nad 200 let.

Nedaleč odtod je Sopotnica. Ljubeljska cesta ima dve serpentin, vrhu katerih stoji cerkva sv. Marije Magdalene. Stranska cesta se tu odcepi in vodi v najlepšo dolino Karavank, v Poden, kjer je lepa gorska vas in občina Slovenji Plajberk. Vsa ljubeljska dolina je ozka, zlasti v Sopotnici. Ogledamo si znamenit Čavkov vodopad, nato po odidemo eden za drugim skozi lepo romantično »Čepa« sotesko po dobro zavarovani stezi, čez mostičke in gledamo ozko in globoko strugo peneče se Ljubeljske.

V Podljubelju (Unterloibl) se neha ljubeljska dolina. Po polurni hoji dospemo v Borovlje (Ferlach), kjer je razvita puškarska obrt in industrija, kateri je cesar Ferdinand I. leta 1558 položil temelj, ko je poklical v Borovlje mnogo holandskih puškarijev. Pri ljudskem štetju leta 1910 so našli v

Borovljah od 3147 prebivalcev le 225 Nemcev. In danes?

Iz Borovelj se odpeljemo skozi Vajdiše (Waidisch) v Se-le (950 m) idilično planinsko vas pod Košuto. Pri plebiscitu 10. 10. 1920 so oddali Selani za Jugoslavijo 511, za Avstrijo pa 17 glasov. Zato se ni čuditi, če je bilo dne 9. 4. 1943 na Dunaju obsojenih 37 upornikov zoper nacizem iz Sel in bližnje okolice, 24 na dolgoleten zapor, 13 pa jih je bilo obglavljenih. Več slovenskih fantov iz Sel je že prvo leto vojne zbežalo čez Košuto v Slovenijo, da bi se tako odtegnili vojaški službi v nemški vojski, kjer bi morali biti na željo nacistov postavljeni na najbolj nevarna mesta na fronti. Ko smo bili leta 1941 tudi mi napadeni od Nemcev, so Koroški fantje po večini odšli nazaj na rodno zemljo, kjer pa jim zopet ni kazalo drugega kot prijeti za puške in oditi v partizane.

Selani so veseli in gostoljubni ljudje. Ko sem leta 1937 s čevljarскими vajenci tržiške obrtne šole napravil izlet Ljubelj—Deutschpeter—Oselca—Sele—Borovlje—Tržič, smo bili v, meni že prej znani, Učnikovi hiši v Selah nadvse gostoljubno sprejeti. Nekateri Selani so se za časa bivše Jugoslavije bavili na skrivaj s tihotapstvom saharina, kakor pravi njihova domača pesem »Selska fara« med drugim:

Vse za tujo gre valuto,
les za lire in dolar,
saharin pa čez Košuto
tudi prinaša nam denar.

VSEM DELOVNIM LJUDEM
V TRŽIŠKI OBČINI ISKRENO
ČESTITA OB 1. MAJU, PRAZNIKU
DELA, K NJIHOVIM
DOSEDANJIM USPEHOM

TURISTIČNO DRUŠTVO

Valentin Magek je zložil pesmico o nezvestem dekletu, kjer pravi:

Le pojdi v življenje veselo!
Stotavžent jaz sreč ti želim,
za moje srce pa tolažbo
na oni stran groba dobim.

V pesmici »Samski godec« pa toži:

Struna milo mi odmeva
srcam Vam zaljubljenim,
a srce moje pa reva
nima se igrati s čim.

Sele (Zell), ta dolga vas pod Košuto, je tudi sosedna naše tržiške občine. Iz Sel vodi pot pod Obirjem 2141 m čez sedlo Sajda na Obirsko, od tam pa v Korte (Trögern) in dalje v Zelezno Kapljo.

Težko se nam je ločiti od Selanov. Odpeljemo se po lepo speljani cesti skozi Vajdiše, Borovlje, v Svetni vesi čez Dravo, v Celovec in Gospo Sveto, od koder bomo napravili izlete v celovško okolico, odšli skozi Beljak v ziliško dolino ter se po Rožni in Podjunski dolini vrnili z nepozabnimi spomini v domovino.

(Nadaljevanje sledi)

Spomini na Poreč

(Nadaljevanje)

Sončni žarki so že božali morsko gladino, na borovih drevesih so ptice pevke žvrgolele svoje jutranje melodije in bučile v novo življenje tabornike v šotorih. »Dobro jutro!« se čuje od šotora do šotora, pravzaprav od Ljubelja preko Zeleznice do Begunjske tja do Dobrče in Leš. Z druge strani se odzivajo s Triglava, Dolge njive, Pirmanc, Storžiča ter preko Loma do Kofc. Ta imena naših priljubljenih planin in vasi nosijo šotori in če pogledaš na prostor, kjer so med bori in grmički postavljeni šotori, se ti v resnici zdi, kot da gledaš z grička na vasico, obdano z vrhovi naših planin. Da me ne bi doletelo kakšno delo pri postavljanju in urejanju šotora, sem se podal do obale na kratak jutranji sprehod. Ko uživam na čistem in dišečem jutranjem zraku, mi obstane pogled vzdolž obale proti mestu Poreču. Čudovito se je spremenilo! Včerašnji naliv je očištil sivo zidovje, da je snežno belo. V ozadju se dviga visoko v nebo mogočen zvonik Evrazijeve bazilike. Kot varuh mesta se mi zdi, budno pazi nanj in njegov pogled sega daleč po morju. Ne daleč od mesta je vsajen v modro morsko gladino zeleni otoček Sv. Miklavža, izza katerega sta se pravkar dvignila galeba in se po kratkem letenju spustila na vodno gladino, kjer sta se lahko pozibavala in nadaljevala pomene. Iz taborišča se je o-

glasilo zvonjenje, katerega sem nisem nadejal, kajti opazil nisem nobenega zvona. Ko sem se vrnil k šotorom sem opazil, da so posedli po jedilnici in da je zvonjenje znak bodisi k zajtrku, kosilu ali večerji. Upravnik taborišča prijatelj Smid ima poleg mnogih skrbi tudi vlogo zvonarja. Vesel človek je to, poln dobre volje in skrbno upravlja dane mu naloge. Glede hrane bom na hitro opravil. Obilna po množini, po želji do-datek, okusno pripravljena in ob pravem času. Dodam naj še pridnost in spretnost kuharic in strežajk in njihove postrežljivosti do nas. Pa tudi Maričke ne smem pozabiti za njeno vestno vodenje knjigovodstva in radijskih oddaj.

Kam pa sedaj? Zajtrk je za nami, siti smo in spočiti tudi, vsi si želimo čimprej v vodo. Toda nam še niso znana primerna mesta za kopanje, niti okolica novega bivališča. Le očka Hansi je star znanec Poreča. »Al' gremo na Kovarjev al' k Tos?« »Kjer je lepše!« smo rekli, sicer pa se bomo odločili na samem mestu. Po 10-minutni hoji smo že na prijetni ravni z velikim zalivom. Ta prostor so nekateri naši predhodniki krstili za Kovarjevo. Vsem je bilo to mesto všeč, zato smo kar tu ostali. K Tosu še pogledat nismo šli, češ, tam je tako ponavadi voda umazana in še kakšno žabo lahko dobiš v vodi. Tako smo se nasmejali na račun »Tosovega bazena« iz Križev. Naj nam prijatelj Zu-

Zastopniki turističnih uradov iz vse države na obisku v Trzinu

V ponedeljek, 4. t. m. so na svojem krožnem potovanju po Gorenjski obiskali zastopniki turističnih uradov iz vseh jugoslovanskih republik — 30 po številu — tudi Trzin. Namen njihovega potovanja je bil, da spoznajo zlasti tiste turistične kraje v Sloveniji, ki so v bratskih republikah še manj poznani, da bi tako v svojih uradih laže usmerjali turiste iz svojih predelov v naše kraje.

V Trzinu smo bili sicer že prej obveščeni, da nameravajo zastopniki jugoslovanskih turističnih uradov obiskati tudi naše mesto, vendar smo jih pričakovali šele v torek. Nenadoma pa je v ponedeljek popoldne zapel zvonec telefona v pisarni Turističnega društva in prejeli smo obvestilo, da je avtobus z gosti že na poti proti Trzinu. Odbor Turističnega društva s predsednikom Stumflom je sicer v zadnjem trenutku, a še pravi čas pripravil gostom v

Trzinu tople sprejem. Popeljali smo goste tudi v gostišče Ljubelj, kjer so se zadržali v obudovanju edinstvene gorske pokrajine in gostišča samega, ker v živahnem razgovoru z nami dobro uro. V nadaljevanju svoje poti so se nato za hip spet ustavili v Trzinu, kjer jim je Turistično društvo postreglo s slikami in prospekti našega mesta in okolice, nakar smo se prijateljsko poslovili.

Ceprav je bil njihov postanek pri nas zaradi skopo odmerjenega časa le kratek, so odnesli o Trzinu in okolici nepozabne vtise s seboj. Vsi so ob odhodu hiteli obljubljati, da bodo kmalu še obiskali Trzin, pa ne le sami, temveč vsak z večjo skupino izletnikov. Da jim je ostal Trzin res pri srcu, pričajo med drugim tudi pozdravi, ki so nam jih poslali še po tednu dni, ob koncu svojega potovanja.

mor težko prodre kak preblisk razumevanja. Zato si ne more ustvarjati lastne zdrave ocene o ljudeh, ki ga obdajajo, niti ne more spoznati njihove zlobe in se je braniti. In ravno nad njim se znaša vsa hudobija posurovelih ljudi. Ker se revček ne more braniti, delajo iz njega burkeža in pavliho. Uživajo nad njegovim nerodnim vedenjem, nad njegovim nenavadnim reagiranjem. Dražijo ga do te stopnje, da pobesni in zdivja. Potem surov krohot in užitek.

Kakšno sramotno spričevalo za brezsrčna bitja! Niso vredna, da bi jim še rekli ljudje, pač pa — drhali.

NA KLAVNICI

Tam se teden za tedom ponavljajo primeri surovosti in poživljenosti. Res je, da je živina, ki jo pripeljejo, namenjena za zakol. Toda čemu jo je treba zato mučiti? Fantje pomečejo živino z avta, kot da bi to bila drva. Če se pri tem polomi in pobije, kaj zato, saj jo bodo vendar zaklali! Toda žival trpi in se muči samo zato, da imajo brutalni brezsrčnejši nad tem užitek.

Nešteto krat smo že videli primere krutega pretepanja konj, zlasti na Blejski ulici, ko težkih voz ne morejo speljati po strmini.

Ali res nimamo srca, smo res vsi tako posuroveli, da pristočno gledamo, kaj se godi?

V šoli uče naše otroke, tudi starši jih učimo, naj bodo dobri in usmiljeni. Kako le, ko pa že majhni vidijo surovost vseh sod? Nam in otrokom je srčna kultura enako potrebna.

SRČNA KULTURA?

Zadene si žena na glavo težak škaf. Pri tem ji zdrkne ključ iz žepa. Mimo pride gospodinja. Poprosi jo, naj ga pobere.

Odgovor: »Kaj pa mislite? Sem morda vaša dekla?

OTROKE JE TREBA POUČITI

Pred tedom dni sem se vrnal po sprehajališni poti proti gradu. Že od daleč sem opazil, kako se kamen za kamnom vali po bregu nad nogometnim igriščem navzdol. Ozrem se navzgor, da bi ugotovil od kod se ruši to kamenje. Pa zagledam štiri pet otrok, ki vale drug za drugim težke kamne do roba brega. Od kod? Načeli so škarp ob poti in jo rušili, da je bilo veselje! Ko sem se jim približal, so seveda zbežali, ostal pa je na poti še velik kup kamenja, ki so si ga bili pripravili za svojo zabavo.

Takle majhen otrok seveda ne ve, da s takim svojim početjem dela škodo, če ga nihče nikoli ne pouči o tem. Zato se sprašujem, čigavi so bili ti otroci, kdo so njihovi starši.

TRŽIČANI!

Ko se vsa mesta pripravljajo na proslavo 10-letnice osvoboditve, posvečajo veliko skrb tudi olepšavam, čiščenju in obnovi svojega kraja. Vabimo Tržičane, da sledijo njihovem zgledu in v teh dneh, ki nas še ločijo od glavnih proslav v počastitev desetletnice osvoboditve, popravijo pri hišah ograje, počistijo smetišča, poskrbe po možnosti za cvetje na oknih itd.

Turistično društvo

Pisma o naši srčni kulturi

NAŠI REVČKI

Povejte, ali je lepo, kar se je te dni dogodilo v Trzinu! Grem po ulici in vidim enega naših revčkov, ki se vinjen opleta po hodniku, brezsrčnejši se mu pa na ves glas smejejo, ga dražijo in ga končno spet zvabijo v gostilno, kjer se je napajanje nadaljevalo. Res, ne najdem besed, da bi obsodil vi-

šek surovosti in zlobe vseh tistih, ki so bili krivi tega ostudnega ravnanja!

Če že alkohol normalnemu človeku uničuje razum in razsodnost, koliko strašnejši je njegov učinek na revčku, ki je zaostal v svojem duševnem razvoju! Ni sam kriv, da je njegova usoda tako žalostna. Živi v svojih meglenih utvarah, ka-

pan ne zameri te šale, smo se vsaj še njega spomnili tam v daljnjih krajih! Grmovje je prevzelo vlogo garderobe oziroma slačilnic in opravilo ta posel brez ugovarjanja in uspešno. Nihče pa se ni obotavljal potopiti se v vodo kot v naši hladni Bistrici, pač pa je bilo na mah vse v vodi od najmlajših dveh Erike in Belite pa do najstarejšega, vedno veselega Kovačiča. Koliko veselja in uživanja nam nudi topla voda in si joče sonce! Zaplaval sem preko zaliva in stopil na obalo, da pogledam na to »Radost na vodi.« Ko bi le videli, dragi bralci, kako so se porazdelili. Sliko vam bom podal v vojaškem merilu. V krogu sredi zaliva so zasidrane bolj težke križarke. Dorca, Jerca, Rezka, Ivanka s sestro in Mara. Po dolžini zaliva pónosno režejo valove rušilci: Hansi, Rajko, Tone, Platin, Zana in Maks. Pri vходу v zaliv pa so na straži minolovke: Ivanka, Beba, Cirila, Žitnikova Tonica in Erika. Pred njimi patrolirajo mali Igor na rešilnem pasu. Lojze pa je vozil preveč pri kraju, zato pa je našel na malo sipino, kjer so ga morske koprive pošteno opekle in ogrizle. Nekaj mamice je s svojimi malčki ostalo na plitvini ob obali. To veselje, uživanje in breskrbnost za delo in kuho se je vrstilo iz dneva v dan. Tudi na kopnem smo imeli obilo zabave in smeha. Igre in šale vseh vrst, zlasti pa »zverinjak« in pa »rihtarja bit«. Ko smo nekega popoldneva zopet bili rihtarja, so stali

v bližini trije mladi moški in opazovali naše veselje. Ker smo se mi vsi smejali, so se še oni pa čeprav, kot so sami pozneje povedali, niso vedeli, zakaj gre. Vsekakor jim je moralo ugajati, kajti napravili so več fotografskih posnetkov našega rihtarja v različnih pozah. Spoznal sem, da jih zanima naša igra, stopil sem k njim in se v pozdravu seznanil. Bili so trije danski študentje, ki so bili za časa počitnic v Poreču pri Kmetijski obdelovalni zadruzi zaradi spoznavanja našega kmetijstva. Bilo je to v okviru izmenjave naših in danskih študentov, kmetijskih strokovnjakov. Govorili so tudi v nemškem jeziku, v katerem smo se lahko razumeli. Na njihovo željo sem jim razložil našega »rihtarja«, ki jih je tako navdušil, da so z veseljem stopili v našo sredo. Naša družba je bila do njih obzirna in jim ni delila težkih udarcev, pač pa so se sami med seboj pošteno premlatili. Solz je bilo dovolj, bodisi od smeha ali pa zaradi bolečin. Obljubili so nam, da bodo »rihtarja« odpeljali s seboj na Dansko in da komaj čakajo, kako bodo uživali ob tej igri v njihovi domovini. Po končani tepežnici smo se skupaj še fotografirali, le škoda da nimam njihovega naslova, da bi jih vprašal, kako se počuti »Rihtar« na Danskem. Po večerih smo hodili v taborišče Mariborčanov na tekmovalje v odbojki. Ceprav smo vselej izgubili, smo vseeno zasedli drugo mesto, ker jih pač več ni bilo.

V četrtek smo nekoliko spremenili dnevni red; tako smo šli po kosilu v mestni pristan, odkoder nas je motorni čoln prepeljal na otok. Nekaj časa smo hodili po stezicah, potem smo se šli pa kopat. Kar zadeva otok, me je njegova zapuščenost močno razočarala. Vidijo se še ostanki obrobjenih gredic kar mi je dalo sklepati, da je bil to nekada preko vsega otoka prekrasen park. Le oljke in lovorjevo grmičje daje videz južnega rastlinstva. Po povratku z otoka smo se razšli na razne strani mesta in ogledovali zgodovinske zgradbe in njihove posebnosti. (Opis mesta in otoka podam v nadaljevanju.)

Ker je v četrtek zvečer na terasi hotela »Riviera« na sporedu plesna revija, smo se je polnoštevilno udeležili. Kolikšna je tržiška točnost glede prihoda obiskovalcev na prireditve je vsem znano, tokrat pa se lahko ugodno izrazim, da smo bili še predčasno na mestu. Redko postavljene mize nas niso zadovoljile in smo si sami sestavili dolgo omizje. Seveda so nas pri tem delu tako domačini kot tuji turisti čudno gledali, vendar nas to ni oviralo. Upam, da so nas kmalu razumeli kot sem tudi sam ujel nekaj besed v tujem jeziku. Bili smo pač nedeljiva družina. Glede postrežbe natakarijev in natakarij se ne morem posebej pohvaliti, še manj pa glede znanja v računanju. Pred pričetkom plesa je bilo na sporedu nekaj koncertnih in vari-

etejskih točk, tem pa je sledil ples. V hipu je bila terasa naša. Kolika je razlika med plesom v zakajenih dvoranah in plesom na prostem ob morju in pod palmami, je treba doživeti, ker z besedami bi bilo premalo povedano. Okrog polnoči je začelo v daljavi votlo grmeti in se počasi bližati. Morje je postalo nemirno in šum toplega vetra ni obetal nič dobrega. Iz tako lepega in jasnega večera je nebo zatemnelo in ostri bliski so nam švigali pri plesu med nogami in ugaševali v morju. Ali ima tudi morski bog nocoj ples z morskimi deklicami? Slutili smo skorajšnje neurje in se ločili od skupine, ki je ostala v hotelu, ter hoteli domov. Komaj smo se podali v zavetje šotorov, se je ulilo. Da je bilo še huje, je tulil okrog šotorov hud veter in hotel odnesti s seboj naše šotore. Kako bi se počutili na posteljah brez krova ob takem naliivu, pa si lahko predstavljate. In kdor misli, da treska samo v planinah, naj pride sem na morje primerjati, kje je huje. Razlike ni prav nobene. Ob zadnjem silovitem tresku me je resno zaskrbelo, če je kdo od naših kaj odnesel. Ker pa se ni pojavil klic na pomoč, mi je odleglo. Kje je bil zadetek, ne vem, vsekakor pa daleč ni mogel biti. Zatem se je počasi odpeljalo v dalj, kakor je bilo prišlo. Šele sedaj smo v miru zaspali. Jutro je bilo zopet lepo in sončno, kot da v noči nič ni bilo.

(Nadaljevanje sledi)

Pred premiero operete „Melodije srca“

24. aprila bo DPD »Svoboda« prvič uprizorilo novo opereto, ki bo brez dvoma zopet nekaj časa zabavala tržiško poslušalstvo s prijetnimi in vedrimi melodijami znanega ljubljanskega glasbenika Janka Gregorca. Na tržiškem odru bo uprizorjeno eno njegovih najuspešnejših glasbenih del, opereta »Melodije srca«, ki je doživela že lepe uspehe povsod, kjerkoli so jo predvajali. Če še pripomnimo da ta opereta polni dvorane v velikem mestu Perthu v Avstraliji, nadalje v Monakovem in drugod, potem smo si na jasnem da bo uprizoritev te operete za Tržič toliko pomembnejša, ker je tržiški oder prvi na Slovenskem, ki bo uprizoril to delo na podeželju. Istočasno pa se bomo ob tej priložnosti spoznali z osebnostjo skladatelja Janka Gregorca, avtorja številnih operet.

Morda bo Tržičane zanimalo, da je skladatelj bratranec tržiškega rojaka prof. Vinka Šušteršiča, o katerem smo pisali v zadnji številki Tržiškega vestnika. Ze v zgodnji mladosti je izgubil svoje roditelje in skrb za njegovo vzgojo so prevzeli njegovi bližnji sorodniki. Svojo mladost je preživel v Ljubljani, kjer se je tudi glasbeno izobraževal. Glasbene študije je dovršil na drž. konservatoriju in tamkaj tudi diplomiral. Bil je zaposlen kot njegov sorodjak prof. Šušteršič — dolgo let v opernem orkestru. Dirigiral je razne orkestre širom Slovenije, skladal operete in druga glasbena dela, med katerimi širše slovensko občinstvo najbolj pozna učinkovite in ritmično melodiozne koračnice in valčke.

Prav gotovo pa je, da skladatelj — avtorju operete tudi Tržič ni povsem nepoznan. Ze v mladosti je med šolskimi počitnicami redno in rad zahajal s svojim bratrancem v Tržič k svojim sorodnikom in tako spoznaval naše ljudi, tržiške šege in navade.

Njegova skladateljska dejavnost je bila zelo plodovita in uspešna v času pred II. svetovno vojno, saj je napisal nešteto operet, koračnic, valčkov in ostalih glasbenih del, in je zaradi tega poznan širom Slovenije.

Po vojni se je posvetil pedagoškemu poklicu, ker so takrat naše družbene razmere še posebej narekovale potrebo po zaposlitvi takšnih strokovnjakov. Sedaj je profesor petja na Bežigradski gimnaziji v Ljubljani. Razen tega pa še vedno ne utrudljivo komponira in tako bogati domačo zakladnico glasbenih stvaritev.

Glavna skrb za izvedbo te operete pri nas je bila ponovno zaupana našemu neutrudljivemu in požrtvovalnemu sodelavcu DPD »Svoboda«, tov. Mirku Brejcu. Uspešno režirati takšno delo ni lahka stvar, kajti režiserjevo delo je v podrobnem klesanju posameznih prizorov, vendar tako da dobi odrsko delo homogeno in zaključeno podobo.

Zborovodja pri tej opereti je tov. Bertonec Viktor, agilen in zelo požrtvovalen sodelavec.

Pripravil in naučil je kopico solospetov, duetov, tercetov, kvartetov in zborovskih partij in je imel poleg režiserja največ dela. Bil je poleg režiserja iniciator uprizoritve operete in je vložil v delo mnogo truda in skrbi. Delno mu je bila v pomoč pri vodenju nekaterih solistov prof. Vera Majdičeva iz Glasbene šole.

Glasbeno vodstvo je bilo tokrat zaupano violinistu tov. Jožetu Ahačiču, našemu znanemu tržiškemu glasbenemu sodelavcu. Njegova osebna temperamentnost in impulzivnost mu dajeta pogoje za uspešno rešitev te naloge. Ker je skladatelj Janko Gregore predpisal večjo in reznotoro zasledbo orkestra v posameznih prizorih, se je običajna zasedba Tržiškega orkestra primerno povečala in dopolnila z novimi člani.

Seveda tudi tokrat operete ne bo brez baleta. Zanj so poskrbeli naš domači priznani plesni mojster tov. Franc Eržen, kot gosta pa Jerina ljubljanske opere Silva Japljeva in Lidija Lipovčeva, primabalerina ljubljanske opere. Vse to dokazuje,

da bo balet sam posebno doživetje pri opereti. Pri različnih korepetitorskih vajah pa je pridno bil v pomoč kot pianist tov. Drago Josef.

Scenerijo je izdelal tov. Janko Čadež in s tem poživil odrsko dogajanje. Da je scenograf to svojo nalogo lepo rešil, je odveč poudarjati, saj smo se o njegovih zamislih in delih že dostikrat prepričali.

Prepričani smo, da bodo vse predstave dobro obiskane. S tem bo občinstvo izrazilo vodilnim in vsem ostalim sodelujočim pri opereti priznanje za njihovo požrtvovalno in nesebično delo.

Tržiškemu prebivalstvu obenem še sporočamo, da ni nobenega razloga za ustvarjanje gneče pri nakupu vstopnic, kajti uprizorjenih bo toliko predstav, kolikor bo zanimanja za to opereto; zaradi tega odpade vsaka bojazen, da bi kdo ne mogel priti do vstopnice za opereto.

Vsem nastopajočim mnogo uspeha, vodilnim sodelavcem mnogo sreče, ostalemu občinstvu pa mnogo užitka!

NOVE KNJIGE

B. Traven: **Zaklad Sierra Madre** broš. 220 din, ppl. 320 din. Delo opisuje tri pohlepne iskalce zlata. Knjiga je polna napetih prizorov in čudovitih prigod treh pohlepnežev.

Ludvik Starič: **Leteči Kranec** broš. 90 din, ppl. 150 din. Delo prikazuje življenje bivšega svetovnega prvaka v motošportu Ludvika Stariča, ki je nekaj časa živel tudi v Tržiču.

Zajčkov zvonček broš. 70 din. Madžarska ljudska pravljica v prevodu Vilka Novaka.

Zdravko Slamnik: **Tončkove sanje** broš. 75 din.

Balade in romance ppl. 800 din, pl. 880 din. Zbirko slovenskih balad je uredil France Novšak, ilustrirala pa Maksim Gaspari in Gvido Birolla.

Francesco Petrarca: **Soneti in kancone** pl. 450 din, ppl. 300 dinarjev. Prevedel Alojz Gradnik.

Josip Stritar: **Zbrano delo V.** pl. 665 din, ppl. 580 din.

Guy de Maupassant: **Lepi striček** ppl. 650 din, pl. 700 din.

Edvard Kardelj: **Problemi naše soc. gradnje** pl. 300 din, ppl. 260 din.

Svetozar Vukmanovič: **Ekonomski problemi Jugoslavije** broš. 40 din.

G. V. Plehanov: **V obrambo marksizma**. Pl. 350 din.

Paul Frölich: **Roza Luksemburg** ppl. 500 din, pl. 600 din. Knjiga je življenjepis Roze Luksemburg in opisuje njeno delo in misli.

James Jeans: **Zgodovina fizike**. Pl. 530 din.

Prof. ing. Černe Vladimir: **Saldna rektifikacija** 470 din.

Pogovori o jeziku in slovstvu broš. 340 din.

Dr. Leon Kocjan: **Pršičavost** broš. 70 din.

Slovenske balade in romance

V založbi »Kmečke knjige« je izšla knjiga najznačilnejših pripovednih pesmi, ki so izbrane iz bogastva ljudske pesmi in tvornosti naših pesnikov od F. Prešerna do Petra Levca, ki je prav pred kratkim izdal knjigo svojih pesmi.

Nad štirideset let je tega, ko je izšla knjiga z istim naslovom pri Mohorjevi družbi. To je bila ena tistih redkih knjig te družbe, ki so jo naši domovi sprejeli z resničnim veseljem in ki so jo znova in znova prebirali mladi in stari in si ogledovali slike — ilustracije pesmi. Toda teh knjig je danes še prav malo ohranjenih. Tako je bila zares nujnost, da izpolnimo vrzel s knjigo slovenskih balad in romanc, ker smo tako knjigo pogrešali v domačih, javnih in šolskih knjižnicah.

Knjiga je razdeljena na tri dele. V prvem delu so izbrane pesmi iz ljudskega zaklada. To

so pesmi o »Lepi Vidi«, »Mladi Bredi«, Ravbarju, Kralju Matjažu itd. V drugem delu so klasične slovenske balade in romance — pripovedne pesmi Fr. Prešerna, Fr. Levstika, S. Jenka, Stritarja, Gregorčiča, Aškerca in še nekaterih vodilnih pesnikov prejšnjega stoletja. V tretjem delu pa je izbrana epika sodobnih pesnikov Moderne: Kette, Murn, Zupančič in Cankar ter nato njih vrstniki R. Maister, Cvetko Golar, Petruška, Vladimir Levstik, P. Golia in Al. Gradnik in nasledniki, ki segajo v naš čas, ko se uvršča v zbirko pesem Srečka Kosovele in M. Klopčiča ter balade iz pesnikov našega osvobodilnega boja, Mateja Borš, Kajuha in drugih.

Tako je v knjigi 111 pesmi, ki so izbrane iz del 32 pesnikov. Posebna privlačnost knjige so ilustracije, skupaj 80 slik, ki sta jih narisala naša priljub-

ljena slikarja Gvidon Birolla in Maksim Gaspari.

Knjiga je že v prodaji in bo v svoji lični zunanji podobi z barvno sliko »Lepe Vide« na ovitku vabila, da jo uvrstimo med knjige domače in vsake javne knjižnice, ker bomo vedno radi segali po njej in je ne bomo mogli pogrešiti.

KINO

23. do 24. aprila: Ameriški film v barvah **Rdeči gusar**.

26. do 27. aprila: Angl. film **Tihotapei**.

1. do 2. maja: Ameriški film **Titanik**.

3. do 4. maja: Ameriški film **Jutri bo prepozno**.

7. do 8. maja: Ameriški film **Jan Valjean**.

10. do 11. maja: Amer. film **V senci sovražstva**.

14. do 15. maja: Francoski film **Fanfan la Tulipe**.

17. do 18. maja: Nemški film **Sanjave ustnice**.

21. do 22. maja: Finski film **Poročni venec**.

24. do 25. maja: Ameriški film **Zongler**.

28. do 29. maja: Brazil. film **Razbojnik**.

31. maja do 1. jun.: Ameriški film **99 River Street**.

4. do 5. junija: Ameriški film **Usoda ljubezni**.

7. do 8. junija: Ameriški film **Slavolok zmage**.

Za smeh in dobro voljo

ZAMAN SO ČAKALI

Visoko vrh dimnika je opravljal dimnikar svoje delo. Spodaj ga je napeto, s pridržanim dihom opazovala množica ljudi.

»Kar mrzel pot me obliva, ko ga gledam«, se je čez čas oglasilo neko dekle. Nato je bilo pol ure vse tiho.

»Kar kolena se mi tresejo«, se je znova oglasilo dekle. In spet je bilo pol ure vse tiho.

»Mislim, da čakamo zaman! Verjetno sploh ne bo padel z dimnika«, je končno zamrmral neki možki in množica se je začela razhajati.

UJEL SE JE

»Človek, ki trdi, da je o čem popolnoma prepričan, je idiot!«

»Ste o tem popolnoma prepričani?«

»Popolnoma!«

REALIST

Trije otroci so se igrali. Iz peska so oblikovali avtomobile. Prvi je izoblikoval dirkalni avto, drugi tovornega, tretji pa nekaj, kar ni bilo ničemer podobno.

»Kaj si pa ti napravil?« ga je vprašal mož, ki je bil prišel mimo in opazoval otroke pri njihovem delu. »Zdi se, da so to kar trije avtomobili drug vrh drugega.«

»Saj! Naredil sem — karambol!« mu je odvrnil tretji deček ponosno.

DOBRO JO POZNA

»Ali si že kdaj videl napravo, ki se takoj oglasi, kadar se kdo zlaže?«

»Videl? Ne samo videl, moj dragi, celo oženil sem se z njo!«

TELESNA VZGOJA IN SPORT

Naši strelci v novi sezoni

Ko so naši strelci lansko leto za Dan JLA poslednjič pred zimno nastopili z vojaško puško na patrolnem teku za Perov pokal v Ljubljani ter v močni konkurenci prioborili Tržiču II. in III. mesto, so sklenili, da bodo zimski čas prav tako izkoristili za vaje. Mraz in sneg sicer ne dopuščata vaj na strelišču z vojaško puško, zato so se odločili za sobno streljanje z zračno puško. Res je, da je bil problem dobiti ustrežajoči prostor, saj mora biti dovolj velik, svetel, pa tudi topel, če naj pričakujemo resnih vaj in uspehov. S trdno voljo in upornostjo je tehnično vodstvo končno le premostilo vse ovire in poleg prošelj, obljub in odprave dobilo za vaje na razpolago dvorano bivše menze BPT, ki so jo naši strelci koristno uporabili, pa čeprav je bila kak dan tudi brez ogrevanja.

Ko je bila dvorana tudi tehnično dobro opremljena za zračno streljanje, so se vsak dan popoldne vršile vaje. Seveda pa ni ostalo samo pri vajah, saj je upravni odbor strelske družine razpisal več tekmovanj, ki naj bi pritegnile čim več ljudi na strelišče, strelcem pa nudile resen trening za izbiro reprezentance za republiško tekmovanje.

Na prvem tekmovanju je nastopilo 38 moških in 2 ženski, pet članski ekipi tržičkih društev, organizacij in sindikalnih podružnic. Tekmovale so za moštvenega in posameznega prvaka tržičke občine v streljanju z zračno puško po pet strel iz ležečega, klečečega in stoječega položaja (150 možnih krogov). Prvo mesto je zavzela ekipa Občinskega odbora ZB NOV s 537 krogi, pri ženskah pa ženska ekipa sindikalne podružnice LOMO - NB s 340 krogi posamezno pa je zmagal Lado Brejc s 126 krogi, najboljša ženska pa je bila Angelca Zakrajšek s 122 krogi.

Na drugem tekmovanju pa je nastopilo prvih 50 tekmovalcev prejšnjega tekmovanja. Razporejeni v deset petčlanskih ekip so tekmovali za določitev tržičke ekipe za nastop na sektor-skem tekmovanju, streljali pa so po deset strel iz položaja (300 možnih krogov). Kot najboljši strelce se je tudi tokrat izkazal Lado Brejc z 251 krogi.

Za tem pa se je vršilo tudi sektorsko tekmovanje v Tržiču. Nastopile so ekipe strelskih druščin iz Podlublja, Putehova, Podbrezja in Podnarta ter Tržiča in le SD iz Gorici se ni cdzvala vabilu. Tokrat je vsak strelce streljal po 20 strel iz položaja (600 možnih krogov). Prvo mesto na tem tekmovanju je zopet zasedel tovariš Lado Brejc s 533 krogi.

Po končanih gornjih tekmovanjih, ki so skupaj z vajami in manjšimi presledki trajali več kot dva meseca, so se 13. marca zbrali v Celju najboljši strelci iz vseh krajev Slovenije, da bi na republiškem tekmovanju preizkusili svoja znanja. Iz Tržiča je odšlo na to tekmovanje kar 10 članov in 4 članice, ki so nastopili za Gorenjsko strelsko okrožje. Orga-

nizacija tekmovanja je bila v rokah Mestnega strelskega odbora Celje, vendar je bila precej nepopolna. Na rezultate naših tekmovalcev je predvsem vplivala osvetljenost tarč, ki je bila v enem in istem prostoru zelo neenaka. Zaradi pomanjkanja strelskih mest se je moralo znižati tudi število strel po sameznih strelcev od 20 na 10 iz položaja, to je od 600 na 300 možnih krogov, kar pa zopet pri skupnem plasmaju delno vpliva na rezultat. Od Tržičanov je bil pri članih najuspešnejši Janez Perko z 254 krogi, pri članicah pa Angelca Zakrajšek z 234 krogi. K nepopolni organizaciji lahko štejemo tudi to, da končnih uradnih rezultatov prireditelj še do danes ni sporočil.

S tem tekmovanjem pa je bila za naše strelce tudi zaključena zimska sezona. Na kratki svečanosti, ki jo je družina priredila 18. marca, so prejeli najuspešnejši tekmovalci tudi dobre praktične nagrade, ekipe pa lepe diplome.

Vse vaje in tekmovanja naših strelcev potrjujejo aktivnost tudi v takozvani »mrtni« sezoni, žal pa še nimajo pogojev za uspešno zimsko delo. Nimajo namreč prostora, kjer bi lahko vsak čas, ob izpolnjenih tehnični opremi vadili. Iz zanimanja za sobno streljanje, tako pri odraslih kot pri mladini, ter pionirjih pa sledi, da bo moral upravni odbor SD pričeti misliti na zgraditev sobnega

športnega strelišča v Tržiču. Seveda sam gotovo ne bo zmogel te velike naloge. Tu bo moral priskočiti na pomoč tudi Center za izvenarmadno vzgojo ljudstva in pa koordinacijski odbor pri Občinskem odboru ZB, ki hosta v bodoče morala pričeti v Tržiču z aktivnejšim delom. Brez dvoma bi pa strelci tudi tokrat radi volje organizirali udarniško delo, kot so ga pri graditvi strelšča, le materialno vprašanje bi bilo treba urediti.

Z odložitvijo zračnih pušk pa se začel za strelce nova, polletna sezona, v kateri pričakujemo letos večjih uspehov kot kdaj koli prej. Njihov koledar letošnjih tekmovanj in prireditelj je poleg izpolnitve strelšča tako obsežen, da ga bodo le z vsestransko vestnostjo lahko izvršili. Poleg domačih prireditelj, raznih dvobojev in trobojev, propagandnih in prvenstvenih tekmovanj, družinskega, okrajnega in republiškega prvenstva pa se posamezni tržički strelci pripravljajo za vstop v republiško odnosno državno reprezentanco za razna mednarodna tekmovanja. V tem cilju sedaj vadijo: Brejc in Stucin z vojaško ter Zaplotnikova in Perkova z malokalibrsko puško. Trenutno še vadijo na domačem strelišču, na izbirna tekmovanja pa hodijo v Ljubljano in Zagreb.

Z vsemi prireditvami pa želijo naši strelci najlepše praznovati 10-letnico osvoboditve, saj bodo letu vse vključene v občinski slavnostni program.

Včh

Bračičev smuk s Košute

v počastitev 10-letnice osvoboditve

V nedeljo, dne 10. aprila se je vršil izpod grebena Košute v počastitev 10-letnice osvoboditve Bračičev smuk, ki sta ga organizirala Planinsko društvo v Tržiču in Smučarski klub »Ljubelj« pod pokroviteljstvom direktorja Bombažne predilnice in tkalnice Dušana Horjaka.

Smuk je zahteval tehnično znanje tekmovalcev in je bil speljan izpod grebena do lese iznad kapelice na Kofcah. Poleg domačih tekmovalcev so se ga udeležili tovariši, ki so zastopali Enotnost in Železničarja iz Ljubljane. Sentvid nad Ljubljano, Jugoslovansko ljudsko armado in Križe. Rezultati so bili sledeči:

Člani: Križaj Peter, Tržič, 1.39.2; Lukanc Matevž, Tržič, 1.39.4; Krmelj Jože, Tržič, 1.43.1; Lukanc Slavko, Tržič, 1.47.0; Lang Vilj, Tržič, 1.50.2.

Alpinisti: Švab Vinko, Tržič, 1.55.3; Primož Franc, Tržič, 1.56.0; Štefe Drago, Tržič, 2.06.4.

Mladinci: Dovžan Stanko, Tržič, 2.33.0; Lavšegar Jože, Tržič, 2.42.3; Stritih Lado, Tržič, 2.43.0; Kralj Pavel, Tržič, 3.17.4; Tomc Janez, Sentvid, 3.18.0.

Vseh članov je bil 21, alpinisti so bili 3, mladincev pa je bilo 12.

Križaj Peter je prejel prehodni pokal, ki ga je poklonila Zveza borcev iz Tržiča, ostali najboljši tekmovalci so prejeli lepa praktična darila, ki so jih v ta namen poklonila naša podjetja.

Prireditelj so počastili zastopniki Planinske zveze Slovenije, Zveze borcev iz Tržiča, Ljudskega odbora občine Tržič in Jugoslovanske ljudske armade.

Bračičev smuk nosi ime po padlem heroju Mirku Bračiču, ki se je pred vojno mnogo udeleževal v tržičkem športnem življenju, in se bo ponavljal vsako leto. Njegov namen je propagirati naše Kofce, ki so bile pred vojno tako priljubljene našim ljudem in tudi različnim gostom in ki morajo ponovno zopet privabljati planince in smučarje. Kofce in Zelenica nudita edinstvene terene, a dostikrat se ne zavedamo, kaj imamo v neposredni bližini! — Drugi bi to drugače izkoristili!

Co—

TURIST BIRO organizira 1. maja veliki izlet s posebnim vlakom in posebnim parnikom v CRIKVENICO. Izlet spremlja godba na pihala. V Crikvenici velike mednarodne moto dirke. Cena din 1800. — Prijavite se čimprej! Zahtevajte informacije v TURIST BIROJU, Ljubljana, Miklošičeva 17, telefon 30-645.

1. jugoslovanski planinski kongres v Zagrebu

V dneh od 23. do 24. aprila bo v Zagrebu I. jugoslovanski planinski kongres, ki bo počastil 80-letnico našega jugoslovanskega planinstva. Kongresa se bodo udeležili delegati vseh planinskih društev, zastopniki zametstva in visoki državni funkcionarji. Kongresu želimo čim več uspehov!

5. mednarodno tekmovanje v veleslalomu

na Zelenici dne 24. aprila 1955 pod pokroviteljstvom predsednika LOMO tov. Lovra Cerarja.

Dosedanji zmagovalci:

a) posamezniki:

- 1951 — Amann Alfred, VSV Villach — Avstrija.
- 1952 — Seiler Toni, SK Kitzbühel — Avstrija.
- 1953 — Mulej Tine, SK Prešeren — Jugoslavija.
- 1954 — Kunšič Jože, SK Jesenice — Jugoslavija.

b) moštva:

- 1951 — Skizunft Klagenfurt — Avstrija.
- 1952 — SK Kitzbühel — Avstrija.
- 1953 — SK »Ljubelj«, Tržič — Jugoslavija.
- 1954 — SK »Enotnost«, Ljubljana — Jugoslavija.

Program:

1. Tekmujejo člani posamezno in ekipno za prehodni pokal. Za plasma ekipe se šteje čas treh najboljših članov.
2. Dolžina tekmovalne proge cca 2000 m z višinsko razliko cca 400 m.
3. Čas treninga: v petek 22. in soboto 24. 4. do 12. ure.
4. V soboto 23. 4. ob 18. uri žrebanje štartnih števil v klubu.
5. V nedeljo 24. 4. ob 11. uri start za člane, ob 17. uri razglasitev rezultatov v hotelu »Pošta« z družabnim večerom.

OBVESTILO

V nedeljo, 24. aprila vozi avtobus k mednarodnim smučarskim tekmam na Zelenici od 7. ure zjutraj dalje.

Turistično društvo

OBJAVA

Avto - moto društvo v Tržiču obvešča, da se prijave za spomladanski šoferski tečaj (za avto in motor) sprejemajo pri tovar. Jelki Mencingerjevi v knjigarni do 1. maja 1955.

Solsko - tehnična komisija AMD, Tržič

RAZPIS

Uprava Aerokluba v Tržiču razpisuje za leto 1955 sledeče tečaje iz letaske panoge: Padalski »A« začetniški tečaj. Padalski »B« nadaljevalni tečaj. Jadralni »A«, »B« in »C« tečaji. Pričetek teoretičnih tečajev bo 16. maja v prostorih kluba, Partizanska 6. Praktične vaje pa bodo na internatski bazi na letališču v Lescah. Prijave sprejema vsak dan tov. Pavle Jerman, Kolodvorska 2. — Vabimo vse ljubitelje športnega letalstva!

Odbor

Socialna struktura Leš

v zadnjih 100 letih

Zal nimam za prejšnja stoletja potrebnih podatkov, kakšna je bila tedaj socialna oblika Leš. Doslej sem se posluževal za svoja razmišljanja hišnih imen in hišnih števil. Za današnji spis mi tudi to nič ne pomaga.

Za zadnjih 100 let imam precej tovrstnih poročil od svoje pokojne matere Marjane Milač, roj. Primožič, ki je bila takorekoč živa zgodovina za Leše in še daleč naokrog. Nekaj takih podatkov sem nabral od starih že davno umrlih Lešanov, kakor Terezije Golmajer (t. zv. Pušavničeve Reze), Klemanove Lenčice, Terezije Bergant roj. Čik (Vrčkove matere) in Matveža Mokorel (Gontijevega). Iz njihovega pripovedovanja in ob lastnem opazovanju sem si ustvarjal primerno sliko o socialni strukturi Leš v zadnjih 100 letih.

Življenjsko stanje v 19. stoletju ni bilo za Lešane kaj povoljno. O tem dovolj glasno govorci okolnost, da vas vse do 19. stoletja ni napredovalo. Število hiš je takorekoč ostalo nespremenjeno, število prebivalstva se je pa celo zmanjšalo. (1817 je bilo 40 hiš z 253 prebivalci, 1880 samo 41 hiš z 209 prebivalci, 1890 tudi 41 hiš z 221 prebivalci).

Šele na prehodu iz 19. v 20. stoletje opazam majhen napredek, kar pa brez dvoma prihaja od zunaj (tržiška industrija).

Vse 19. stoletje je bilo nemirno in podvrženo gospodarskim krizam. Denarni polomi in slabe letine so silno zmanjšale blagostanje prebivalstva. Domače primitivno kmetijstvo ni moglo kaj orida prosperirati. Les ni imel tiste cene kakor pozneje.

DRAŽBE

O težkih časih najbolj zgovorno pričuje okolnost, da so se mnoge hiše zadolžile in niso mogle zlestiti iz dolgov. Za nekatere vem, da so prišle na dražbo, bile prodane in s tem menjale gospodarja.

Tako je n. pr. naša domača (Mihova) hiša, ki ji je tedaj gospodaril Janez Pernač, prišla na dražbo. Kupil jo je 9. dec. 1855 moj dedek Franc Primožič iz Trž. Rovtov.

Precej pozneje, a še vedno v 19. stoletju, je Bezulnekova hiša prišla v posest kmečke družine iz Medvod nad Puterhofom. Tisto znamenito Medvodenkovo hišo je nazadnje imela v posesti družina Meglič, dokler je ni pregnal baron Born.

Tako so prišli v Leše poleg Primožičev še Meglič, priimki, ki so v Sentanski dolini. v Rovtuh in Dolini močno na gosto posejani.

V Lešah je v 19. stoletju cela vrsta hiš menjala gospodarje. Poleg gornjih dveh primerov so nastale spremembe pri Samoranečku, pri Korenu in Martonu, pri Batku in Rahotu, pri

Valavčku in morda še kje. Pri bližnjem toliko sprememb pa pače v 20. stoletje.

VAŠKA REVŠČINA

Kakšna je bila v tistih časih »vaška revščina«, najzgovorneje priča izpoved moje mame, ki je bila rojena 1863. leta in je torej preživela dobršen del prejšnjega stoletja.

Bili so 4 otroci z materjo samo. Oče se je zgubil nekam na Koroško. Samo dvakrat na dan so jedli. Mesa niso poznali ne v petek, pa tudi ne v svetek. Po mesece in mesece ni bilo skorjice kruha pri hiši. Kadar je bila ugodna sadna letina, so mati nasušili nekaj hrušk in jih skrbno čuvali v skrinji za zimsko dobo kot nadomestilo za kruh. Ena koza jim je dajala mleko; prišel pa je čas, ko je tudi to poteklo. Na mizi sta se vrstila mlečni sok in koruzni močnik. Včasih je sprememba prinesla krompir in fižol, kar pa je bilo treba pri tujem gospodarju zaslužiti. Zabele pri hiši ni bilo. Mesto te so se posluževali kisa. Če pa je bil močnik zabeljen s kislim mlekom, je bil to za družino pravi praznik.

»Moja mati so bili bolj zadovoljni s kilo moke kakor jaz s celo vrečo.« Tako sem ponovno slišal od svoje matere. Tedaj se je vedno zalesketala solza v njenih očeh in je povedala mnogo, da mnogo. »Današnji otroci imajo raj na svetu, če pomislim nazaj na svojo mladost.« To je trpko priznanje stare žene, ki ni znala pretiravati, ampak je gledala realno.

Bajtarsko življenje je bilo bedno, ker bajtariji niso imeli lastne obdelovalne zemlje. Kajzarji niso bili dosti na boljšem. Ene in druge je mučila stalna skrb, kako preživiti družino. Kmetje so bili na boljšem, ker takih skrbi niso imeli. Vse to je seveda vplivalo na značaj ljudi. Ljudje so znali skrbno obdelovati zemljo in s prihranki skrbno varčevati. Varčnost je bila velika odlika starih ljudi, včasih je prehajala skoro na skopost. Velikokrat sem slišal, da je danes lažje dobiti hleb kruha kakor svoj čas prgišče moke.

Premožnejši kmetje so potrebovali pastirje, hlapce in dekle. Bajtarski in kajžarski starši so bili srečni, če so mogli svojega otroka kje udinjati. Ker takrat v Lešah še ni bilo šole, so lahko že sedem- ali osemletnega fantiča vpregli v pastirsko službo. Bolj redko so dekletca šle za pestunje (po lešansko »za pestrne«). Odrasli so pa hodili »v tarbeh« in so kot dninarji hodili orat, sejat, kositi in mlatiti, medtem ko so ženske bile zaposlene pri pletvi, žetvi in senu. Zaslužek je obstajal za moške navadno v denarju, ženske so pa dobile nekaj živčja: kaše, moke, ješprenja, krompirja, pri radodarnějšíh tu in tam tudi kaj zabele. Treba pa je bilo delati od ranega jutra do trdega večera.

Redkokdaj je bila dana možnost za priložnostna dela, n. pr. kuhanje oglja, podiranje lesa, žganje apna, izdelovanje opeke. Obsežnejša dela so nudila zaslužek v določenem času. Okrog leta 1830 se je gradila cesta »pod gorami« od Bistrice do Begunj, da so tako povezali Tržič s takratnim upravnim središčem Radovljico. Pozneje v letih 1868 in 1869 so gradili železniško progo Ljubljana—Jesenice. Pri teh delih je sodelovalo tudi nekaj Lešanov, med njimi že omenjeni moj dedek. Zaposleni so bili na odseku Otoče—Globoko. Seveda je to malo zaleglo, ker so delavci zaslužek večidel zapili.

(Nadaljevanje sledi)

Gasilski vestnik

OBJAVA

1. Takoj naj pošljejo prvo tromesečno poročilo Občinski GZ v Tržiču sledeča društva: Runo, Slap - Dolina, Puterhof, LIO, Križe, Sebenje, Kovor in Peko.

2. Ker mora Občinska gasilska zveza odposlati do 20. t. m. vse prijave za okrajni gasilski festival Okrajni gasilski zvezi v Kranju, naj jih društva takoj oddajo v nabiralnik na Gasilskem domu v Tržiču.

3. Članarino oddaste lahko v pisarni Občinske gasilske zveze v Gasilskem domu v Tržiču vsak ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure.

Gibanje prebivalstva

V ČASU OD 28. 3. DO 21. 4. 1955

Rojeni: Aljančič Vida, gospodinja s Hudega je rodila deklico; Bahun Silvestra, finomehaničarka iz Tržiča je rodila deklico; Kotar Marija predilka z Bistrice pri Tržiču je rodila dečka; Božinovič Mara, gospodinja iz Puterhova - Medvod je rodila deklico; Knific Marija, gospodinja od Sv. Ane je rodila deklico. — Srečnim mamicam iskreno čestitamo!

Umrli: Vrabič Dušan, sin pleskarja, umrl v Tržiču, star 8 mesecev; Stegnar Marija, upokojenka, umrla v Pristavi, stara 64 let; Koprivnik Ljudmila, upokojenka, umrla v Tržiču stara 59 let; Rožič Marija,

gospodinja, umrla v Kovorju, stara 63 let; Sedej Jakob, upokojenec, umrl v Tržiču, star 72 let; Globočnik Karel, študent, umrl v Tržiču, star 24 let; Grašič Ciril, upokojenec, umrl v Seničnem, star 61 let; Peternele Peter, upokojenec, umrl pri Sv. Ani, star 70 let; Zupan Marija, gospodinja, umrla na Zgornjem Veternem, stara 81 let. — Svojcem naše sožalje!

Poročeni: Teran Jožef, pismonoša iz Zgornjih Dupelj, in Gradišar Marija, poštna uslužbenka iz Sebenj; Dolžan Franc, električar iz Tržiča in Činč Kristina, tovarniška delavka iz Tržiča. — Mnogo sreče!

DEŽURNA SLUŽBA ZDRAVNIKOV

(od sobote opoldne do naslednje sobote opoldne):

16. do 23. aprila: dr. Stanko Živec, Cesta JLA 8, I. nadstropje.

23. do 30. aprila: dr. Anton Martinčič, Trg svobode 18, IV. stopnišče, II. nadstropje.

1. do 7. maja: dr. Stanko Živec, Cesta JLA 8, I. nadstropje.

7. do 14. maja: dr. Anton Martinčič, Trg svobode 18, IV. stopnišče, II. nadstropje.

Posredovanja

Gospodinjstvo pomočnico iščem s 1. junijem k štirčlanski družini. Pojasnila v pisarni Turističnega društva.

Svetlorjavo usnjeno rokavico, izgubljeno v nedeljo 10. t. m. na poti od Damulneka do kina, naj naditelj odda proti nagradi v pisarni Turističnega društva.

DEŽURNA SLUŽBA V BRIVNICAH

25. aprila: Josip Petrič, Koroška 7.

2. maja: Ernest Stepišnik, Partizanska 8.

9. maja: Vladimir Zibler, Trg svobode 28.

OPOZORILO

Opozarjamo podjetja, da je zgrešeno tolmačenje nekaterih kontrolnih organov, da gredo stroški za reklamo v breme plačilnega sklada ali pa sklada za prosto razpolaganje.

Člen 18. uredbe o delitvi celotnega dohodka gospodarskih organizacij (Uradni list številka 54—54) pravi, da gredo stroški za reklamo v breme materialnih stroškov.

Dajanje daril v podporo pa gre v breme plačilnega sklada, kakor je tolmačeno v Opozorilu državnega sekretariata za gospodarstvo LRS, objavljeno v Gospodarskem vestniku št. 28 z dne 6. IV. 1955.

Zvezda Krani

je odprla 15. aprila 1955 svojo sprejemalnico v Tržiču, Koroška cesta 5 (v bivši trgovini Kokalj).

Sprejemamo v barvanje vse vrste tekstilnih izdelkov in polizdelkov.

Kemično čistimo vse vrste tekstilnih oblačil po konkurenčnih cenah.

Naročila sprejemamo dnevno od 7. do 15. ure v našem lokalu.

Za naročila se priporoča

ZVEZDA — KRANJ

**Ljudski odbor
mestne občine Tržič**

**Občinski odbor
Socialistične zveze
delovnega ljudstva**

**Mestni komite Zveze
komunistov Slovenije**

**Občinski odbor
Zveze borcev NOB**

**Mestni komite
Ljudske mladine
Slovenije**

*Delovnim kolektivom
in vsemu delavnemu ljudstvu
tržiške občine
iskrena čestitaja k njihovim
dosedanjim delavnim
zmagam v boju za
čimprejšnjo socialistično
ureditev domovine
v kateri vse naše skupnosti*

Naj živi 1. maj - praznik delovnih ljudi!

**Planinsko
društvo
v Tržiču**

Vsem delovnim ljudem
Tržiča in okolice
čestita ob prazniku dela
k njihovim delovnim uspehom

Ob 1. maju
čestita delavnemu ljudstvu
k njegovim uspehom

**Gostilna pod Kukovnico
Tržič**

Ob 1. maju —
prazniku delovnega ljudstva
čestita
prebivalstvu
tržiške občine
k njegovim dosedanjim uspehom

Vina KRAJ

Naj živi 1. maj,
praznik delovnih uspehov
delovnega ljudstva
socialistične domovine!

**GRADBENO
PODJETJE
Tržič**

K njihovim delovnim uspehom
čestita našim delovnim ljudem
ob prazniku dela

LEKARNA
v Tržiču

Ob 1. maju čestita vsemu tržiškemu delovnemu
ljudstvu k njihovim delovnim uspehom

ZDRAVSTVENI DOM
v Tržiču

Naj živi 1. maj,
praznik delovnega ljudstva!

Reševalna postaja
v Tržiču

Živel 1. maj — praznik dela!

Mesarija
v Tržiču

Ob prazniku dela nas navdajata ponos spričo do-
sedanjih uspehov in stremljenje po nadaljnjih
delovnih zmagah!

Pilarna Triglav
Tržič

Naj živi 1. maj,
praznik delovnega ljudstva!

Prehrana
v Tržiču

Delovnim ljudem tržiške občine
čestita k njihovim uspehom

ANTON GOLOB
pečar — Tržič

Naj živi 1. maj, praznik dela!

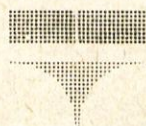
Pekarija
Tržič



Naj živi 1. maj,
praznik delovnega ljudstva!

Trgovsko
podjetje

Runo Tržič



Vse v korist ljudstvu!

Tržiška tovarna ★

Naš delovni kolektiv navdaja ob
prazniku dela zavest, da s svojim
delom ustvarja boljšo bodočnost
našega ljudstva!

kos in srpov v Tržiču

**TOVARNA
LEPENKE**

n a Slapu
pri Tržiču

stremi po vedno novih
in novih delovnih uspehih
v korist vsega
delovnega ljudstva

Živel 1. maj!

Tovarna finega pohištva
v Tržiču

praznuje 1. maj s ponosom, ki ga
navdihujejo uspehi pri doseda-
njem delu!



Živel 1. maj!

**Gozdno gospodarstvo
Kranj**

z gozdnimi obrati v Tržiču
Skofji Loki, Kranju in na
Jezerskem

Naj živi 1. maj!

**Krojaštvo
Tržič**

Delovnemu ljudstvu čestita ob
1. maju k delovnim uspehom

Gostilna pri Gašperinu

Ob 1. maju čestita delovnim
ljudem k njihovim uspehom

Gostilna pri kolodvoru

Ob 1. maju čestita
delovnemu ljudstvu Tržiča
in okolice k njegovim
delovnim uspehom

REMONT

Tržič

Vsemu delovnemu ljudstvu

tržiške občine čestita

k njegovim delovnim uspehom

**Hotel
Pošta**

Naj živi 1. maj!

NAJ ŽIVI 1. MAJI

KAVARNA IN GOSTILNA Zelenica

Ob prvem maju čestita vsem
delovnim ljudem k njihovim
uspehom **BORIS MAKSIMOV,**
kleparstvo, Tržič



Delovnim ljudem tržiške obči-
ne čestitamo ob 1. maju
k njegovim uspehom!

Kmetijska zadruga Leše

Naj živi 1. maj — praznik dela!



GOSTIŠČE »LJUBELJ«

Ob 1. maju
čestitamo delovnemu
ljudstvu
tržiške občine
k njegovim delovnim
uspehom

Naj živi 1. maj!

Turistična zveza Slovenije

DELOVNEMU LJUDSTVU
TRŽISKE OBČINE
ČESTITATA K NJEGOVIM
DELOVNIM USPEHOM

in uredništvo Turističnega vestnika
Ljubljana

NAJ ŽIVI 1. MAJ —
PRAZNIK DELA!

TRGOVSKO PODJETJE

PRESKRBA
v Tržiču

**Kmetijska
zadruga**
Sv. Katarina

Živel 1. maj,
praznik delovnega
ljudstva!



KMETIJSKA ZADRUGA SV.
KATARINA ima v trgov. poslo-
valnici vedno na zalogi cement,
umetna gnojila in kmetijske
stroje po najnižjih cenah, za
člane pa s 40% popustom.

Delovnim ljudem Tržiča in okolice

čestita k njegovim

delovnim
uspehom

SAP

Slovenija - avtopromet

LJUBLJANA

Pri potovanju

na oddih smo Vam s

svojimi avtobusi vedno na razpolago!

Tovarna obutve Peko Tržič

Živel 1. maj,
praznik
delovnega
ljudstva!

Skrbeli bomo
še nadalje za
boljšo kakovost
in znižanje cen
naših izdelkov!

Živel 1. maj -
praznik dela!

Tovarna usnja

Runa - Tržič

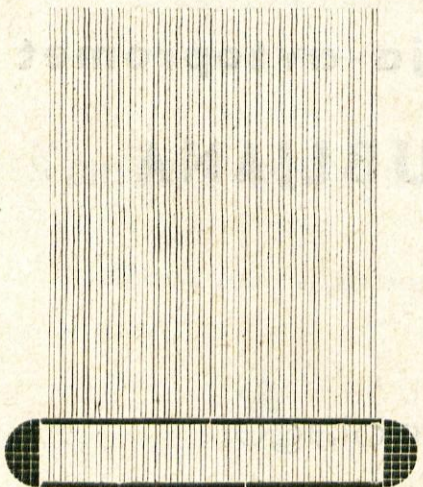
Naši izdelki so dokaz
našega prizadevanja
v korist vsega
delovnega ljudstva



Naj živi 1. maj,
praznik delovnih uspehov in zmag pri
socialistični graditvi naše domovine!

Bombažna predilnica in tkalnica

v Tržiču



Delovni kolektiv naše tovarne
bo še nadalje s podvojenim prizadevanjem delal
za lepšo bodočnost našega ljudstva!